

Så skall man fördrifwa dödens bitterhet.

Skalldebref til mina Björnar.

Högwälsborne, Wälsborne Högädle, Högäremwärdige Wäldremwärdige
Högäcktade och Konstförfarne Herrar, Män och Mästare!

Nu jag skottfri är för Gullstuns skarpa pilar
Så länge i Er fång en lycklig walmog hwilar
In mitt i höstens slakt I sugen på Er ram
Och än min Swänska Björn är sedig som et lamn.

Men jag som qwädda bör: Nu hwilar hela jorden
En Paulus lik i Saduceers krig.

För gapet rusar fram! (hwad djerfhet griper mig?)
Jag ropar dessa orden

O Tolamodets Björn! Din Gud wälsigne dig.

Men strapt de wakna opp — Aft! hör från alla kanter
Triumf! Contanter ja Contanter

Tretusende Prænumaranter

Och med femhundrade hans tryck betalas kan.

Men äta skall jag som en ann

Swad äta? — Moses Bröd i torra Ökenen fann . . .

Lägg hundra till, med dem en yr och wacker själla

Ni på ett år kan underhålla

Minsann! Minsann!

För en i krig så aflädd Man

Går det nog ann

Straxt gif of resten hit — Nej! mer förfräckt jag blifwer

An Strids-Banerets Barn, som stå i främsta led

Om emot det (dock frid of Himlen gifwer)

En Preussisk RhodthenKopf arg och Mustalschiske red.

Se hwilken Skock opp i mitt loft sig samlar

Meublerat med et timglas för ett ur

Hålt — det war sant! Maculatur . . .

Cerberus ren med fasans nycklar framlar.

Nej! Björnar! Ej förhasten Er

Lätt nästa ark på Trycket föras

Jag där den sista sanning ger

Hwaraf en Tiger skulle röras

Om något underwärt kan ske.

Då Ornen högt mot månen hvingar

Han fångar alt hwad han får se

Men Björnar! och i Ornens ungar!

Hwi kommen J för sent? — Han bort n. d. rofwet for:

Den redan gripit alt som har de längsta flor.

Ja! ja! J ägen dock ett hjirra . . .

Och det är det, som wäcker smärta

Hos ett af Öden frågat brödt

Ej hårda kopparn lika för Tacksamhetens röst.

Du kan ej Dem den Godhet wedergjälla
 Som de så ömt ha wisat dig
 Det mina Herrar! plågar mig , , ,
 Dock , , , Bödeln må wäl tårar fälla
 At Björn på Ericsberg har hela Stockholm sett
 Och skulle jag mig fattig ställa?
 Jag som från mitt Förlag så ofta papper gett.
 Ni weten på de blad som andra åt mig skrifwa
 Har ännu aldrig stått: At den skall ophängd blifwa
 Som detta efterapa tör.

Bör man åt mina Ark ej förtråde gifwa?
 För deras skull i galja ingen bör.

Så magra skriken J. och tunga aptar höjen
 Min Gud! hwad ofördrat J gode Herrar rdjen!
 Jag hemma satt i går wid en förträsig båt
 Blott för den åran ha at dricka så Ex skål.
 Mig Pigan halfsfull såg: straxt började hon winka
 At sången? . . . Nej åt Cassan såg des blick
 Då hon tre sermarksstycken fick
 At köpa Spicklar, Smör och Skinka
 Wästan! Hon neg och gick
 Kom åter, då jag straxt af Hölars-Sociteten

Inveckladt såg min Dax, min Skinka och mitt Smår
 I trenne ark af Tryck-Skriften
 Så feta . . . at det mig i Sjålen lugnad gör
 Och dessa dessa blad I vågen magra falla. . . .

Men redan jag Er gå' på ser;
 Allt wål! Jag will då Er
 Eil rolig sömn åt Himlens wård befalla
 Som nog en annan tid för mig betalning ger.

Sack då för hwarje steg jag får i frihet wandra . . .
 På Cour och på Levè hos Majestätet *) gå
 Sack at jag utan Skärm kan i min winds glugg stå
 Och ingen tittar opp, och ingen ropar så
 Kom ner, kom ner: Hur blir det med det andra?

Likwål jag Flere wet, som hwarje månads slut
 Ge blott af hånd sex plåtar ut
 At dem i bojer så behålla
 Som selswe ej sin ofärd wälla,
 Men om en Faderlös will dessa Busar be
 Då ha de ingen slant at ge.

Jag

*) Konung Pharaos.

Jag stutar — Må på Er sitta hufwa wälde wisa

Den tunga lönnens Gud

Till dess i wäckens opp wid Doms-Batunens ljud

Med Abraham at middag spisa.

Sörläggaren.

P. S. Annu ett ord — I som ha sedt min fara!

Hwardöwer upwäcks Er förtret?

Bland fel som äro uppenbara

Är det at borga den som rimma wet

Men bra ursinnigt tycks det wara

At wissa bjödena en Poët.

Ark 7 utkommer nästa mandag kl. 8 om morgonen.

Stockholm, Tryckt hos Commisarien P. A. BRODIN, 1783.

Tryck-Friheten den Wälsignade.

Stockholm d. 10 November 1783.

Herr Dr Arnaud så celebre för sina skrifter har nyligen utgivit en Tome af Anecdotes diverles alla tjenliga at inspirera Åra, Omhet, och dygd — Ibland dem har han äfwen optagit den olyckliga Grefwinnan Spastaras öde med sitt barn i sammen wid sista Jordbäfningen i Calabrien hwaröfwer en Swänst den wittva Herr Lidner äfwen helt nyligen författat et ömt och rörande qwäde *) Auctoren underrättar oss at Grefwinnan war född i Frank-Rike, Dotter af en Adelsman Pierre Feu, som beklädde et civilt Ambete i Provence. Sjelfwa Herr Arnauds Anecdote bör ej läsas i utdrag såsom så ganska intrestant — Men et par af hans Noter under detta stycket will jag insöra.

„En förnäm Fru hwars snille swarade emot des hjärta, war en gång i ett Sällskap där hon hörde berömmas et Drame, hwari en mor för at undswa en Theatralisk dygd, upoffrar sitt egit barn (i alla våra Spectacles finnas gemenligen sådana lögner emot naturen) Ac säger hon, huru litet Auctoren har tjänt hwad en Mor är, jag — jag skulle begä de grymmaste brått för at frällsa mina Barn. Se där Naturen och en Mor lämnad til sig self.

„När (utropar också Herr Arnaud) skola våra Theatrer blifwa sanningens och Naturens Schola? När skall man undwika alla yterligheter, alla

*) En annan gång skall jag insöra en recension där af som litwål förtjentar en bättre pennu än min.

8/10
68

„alla så orimliga fictioner hvar för sig Spectateurerna gäpa, men aldrig tjäna
 „na? — Huru långt är icke Theatervetenskapen; så huswärdycke den af-
 „wen är i flere Riken, ifrån det rätta och det sanna?

„En Mor reste ifrån America med sin Son som ännu låg i waggan — Man såg Hamnen ifrån Fartyget, då en hiskelig storm uppkommer, råddhåga och förfredelse utbreder sig, faran ökes och hoppet den olyckliga sista ressource war ej mera, skeppet fullt af watten började sjunka, besättningen, de måste förgås, och några hjälpa sig med simmande. En Negre i tjenst hos Frun öfwerger henne intet, han tar henne och hennes barn i sina armar och kastar sig i Hafwet. Denna wärdiga människans wisar et mod utan like, han simmar med all den konst och all den styrka som är möjlig — Men hans krafter astyna, hon märker och hon säger honom det, han will trösta henne, men ömsider kan hon ej bedraga sig at icke Negerens börda är för dryg. Det är då som hela modershjertat öppnar sig. „Min Wän! säger hon til sin adelmögiga befriare, tänk intet mera på mitt lif utan på mitt barns, berätta en gång för det at jag dödt för des frällning. I det samma rycker hon sig ifrån Negren, kysser sin Son och begrafwes i böljorna.

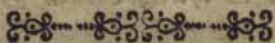

Min Herr Förläggare.

Fag är et Fruntimmer af börd, min familie är gammal, och ändå hwilken Contradiction! Skrifwer jag Er til — Man skall någon gång säga ner blott för at smaka den Satisfaction och stiga opp — Jag Cacherrar mitt namn (det bör Ni begripa) men jag adresserar mig under ett lånt til Er i en sak som rör mitt hjärta. . . Min Herre! i Era blad som andra at Er Skrifwa, har jag hört af min nådiga Frumor och mina nådiga Tanter at där skall någon gång stå små moraler, som passa äfwen för Damerna, „han låter förlägga för alla åldrar, alla stånd säga de, war då så god och förlägg at mig ett råd, et godt råd, huru jag skall bete mig

te mig — Jag är nu i den där Critiska åldern emellan 14 och 15 år jag har Friare . . . ja Gudskjelof! jag har två för en, och jag är willrådig. På Naisfaneens wagnar, kan jag just intet reprochera dem, fast de långt ifrån, ej hinna op til min (men så är det dock hela arfwet och hela Capitalet jag har) — Jag skulle intet wara capable af en mesalliance, nej — Herr Förläggare! mitt bryderi är endast det, den ena är snart 40 år utgånmal, är således intet i tjenst, det förstår sig, men har Caractere och är rätt wälmående, så wida han har ett stort Säteri som ej står i Banken utan ligger i Wåstergylln, är præcisement intet ful, men ser något matt ut — Den andra äter, 5 år äldre än jag, wacker, rast, men fattig och ännu i en lönlös tjänst, han kallas wäl Capitaine, men jag tror at han ej har mera än Under-Officers lön, — Uck jag har så när glömt berättat, hwilket under! at han är Ridbare af Swärdsorden — Confrontera nu om Ni behagar dessa Lysnings-Sedlar, och gif mig straxt Er råd huru jag skall wälja, och huru jag på det agreablesta wiset skall passera mina återstående dagar.

Daphne.

Swar til Daphne.

Sintet just i consideration af Er unga Caprens Skönhet eller hans Ridders Orden, om han dock hade den Fransyska, utan af helt andra ordsaker will jag ge Er följande Råd. Jag har skrifwit det i Er Caprens namn, han skrifwer utan twiswel en ganska Skön prosa, men jag gifar at han ej kommer så fært i rumm, ty wi ha ännu inga tryckta Hjärleksbref på vers här i Sverje.

Hör sköna Daphne! hur det går
 Om Du til Mann en Gubbe får,
 När Solen sina Facklor tänder
 Han Dig Ditt Thé, Ditt Caffe sänder
 Och Dagen om på Dig använder
 Allt hwad i hans förmåga står.
 Nu Fynnningen på luset rår

Doh

Och rofken ner i Staken bränner , , ,
 Straxt Sagor han för Dig opfinner
 En Saga om Barthlebas bad,
 Men Du til sängen går åstad
 I hoppet trånsfull, yr och glad,
 Dock knapt Du under Täcket hinner
 Förån han snarkar til: Min skatt!
 Sof wål . . Där ligger Du! — God natt
 Hur säll om sömnens Gud dig dränker
 I en af kärlek rusig dröm
 Min Daffnel andra kånstor glödm
 An dem en lycklig dwala skänker.

Men åter, om Din fria Sjal
 Till Man en hurtig Gose wåsjer
 Du alla Dagens nåjen tåsjer
 Och natten . . Då först mår Du wåt
 Ann äro Dina suckar tomma
 Men Du har wisja håg och smak
 Så mins at blott i lifwets blomma
 Blic Dagen säll af Nattens wåk.

Swär på underrättelsen i Dagligt Allehanda N:o 214, angående
underhålligt Silfwer *).

Det egennytta, högmöd och afvundsjuka, rättvisans och billighetens af-
svurne fiender, alltid vågat de hårtigaste, fast ofta såfånga försök
at bestrida nya samningars upträckt, hvaraf samhället skulle tillföra nytta och
förmån, är en af alla Seclers erfarenhet nogsamit bestyrkt sanning. Mis-
gynnande och stridiga omrömmen, widlystiga wederslägningar, oförståmda
insinuationer bewisa därfdöre iniet en upgifts ortigighet; de bewisa snarare
at den samma warit nog grundad, nog werkelig, at blotta egennyttan och
högmödet. Men utan förregängen pröfning och granskning bde ingen ting
antagas, ingen ting förkastas; lättrogenhet är lika afwentyrlig som et of-
werlagdt motsånd. Anonymen i Dagligt Allehanda N:o 214 hatare af
nya utrog, såsom både onödige och onyttige, då gamla wanor och inrätt-
ningar med förmån kunna bibehållas, lämnar ofi et ofstridigt bewis härpå.
Man nödgas beundra denna vår tids Caro, som uphögd öfwer egennytta
ga affigter och passionernas förledande wåde, oförd synes sölja sanningen
på spåren, at hagna ofskulden och nåpsa tiltagsenheten. Den owardighet
och urfskning, hwarmed De min Herre (förstå mig, om jag ger en orick-
tig Caraktär) behagat underrätta Allmänheten om förloppet af Gullmeds-
Gesällen Flobergs upträckt, angående underhålliga Silfwerarbetens förklar-
digande, föränlåter mig, at med Er göra aldets et. At öka det ofretroen-
de Er berättelse twiwels utan redan hos Allmänheten wunnit, torde Ni
afwen tillåta mig, at uprepa och styrka de förändsta ställen däri med
några anmärkningar, och at fullkomligen bewisa hwad Ni endast up-
gisswit

Ni finner bland annat, det Floberg ådagalagt ondska. At upträcka
en Lagbeytare, som på den ofskyldigas bekostnad förskaffat sig en hemtig
och obillig winst; at med Lagens handräckning förmå honom ersätta hwad
han försmiltat; at upgisswa de utwägar, hwarigenom dessa tiltagsna försök
må för en framtid til Allmänhetens säkerhet kunna förekommas, är ju of-
nekelligen både argt och ondskesfullt, så wida för dessa snåfsaker skull. Rättes-
gång och kostnad tillika warit runderwikelig. Flobergs djupa ofunnighet til
och med i Skatningskonsten, har afwen så litet kunnat undfälla mig, som
Er min Herre. Jag kan afwen sågna Er med ofälsaktigt bewis härpå,
som

*) Insände.

som Ni kan hända ej har Er bekant. Af Kongl. Commerce-Collegii Pro-
 tocoll för den 27 sidstledne Februari inhämtas, at på Silfverarbeten,
 hwarå Controlleuren Hamberg insör wälbemålte Kongl. Collegium erkjant
 sig utan deras skadande ej kunna taga prof, har Floberg behörig prostagn-
 ning förättat. Sålunda måste hwar ock en opartist medgifwa Flobergs
 djupa ofunnighet til och med i skafningskonsten, som bemålte Controlleur
 genom sitt exempel bewist wara så ganfka simpel och lätt att wärställa.
 Häraf kan man äfwen sluta, at proffskafningen i lödningstranden på den af
 Er nämde talkrick nödwändigaste måste hafwa skedd af Floberg, ehuru så
 wäl å denna piece, som alt det öfriga underhaltiga Silfrets prostagning
 blifwit werkställd i närvaro af 2:ne Kongl. Commerce Collegii Herrar Le-
 damöter, Vice Advocat-Fiscalen därstädes, Myntmästaren, Mynt-Probera-
 ren, Vice Riks-Gardien, Controlleuren wid Controll Contoiret, samt Gull-
 smeden Staffhel, som just til den ändan war upfallad, at närwarande göra
 de påminnelser och erindringar, hwartil han efter omständigheterna kunde
 finna sig besogad, på det denna prostagnings behörighet sedermera ej må-
 te underkastas sklander. Herr vice Gardiens Hjelms partisthet, såsom
 profgödrare, är äfwen satt utom all fråga. Men hwarföre döles orsaken
 härtil, då den är så ögonskentlig? Profwet slog ju ut med ansenlig un-
 derhalt, rättfärdigade sålunda Flobergs upgift, söljacketligen partist. Hw-
 wid nödgas jag göra en erindran som läser undfallit min Herres upmärck-
 samhet. Worn intet Herr Riks-Gardiens förhållande i öfrigt, medelst ad-
 vocature för Floberg snarare utmärker ofunnighet om egna fördelar, än o-
 partisthet? Detta underställes likwäl endast min Herres uplysta granskning.
 Hwad så wäl Herr Riks-Gardien som Floberg uti serkskilda anföranden til
 Protocollat yrkat til winnande af reda och uplysning wid det underhaltiga
 Silfrets wärderande, har efter min Herres anmärkning rättwärligen af
 Herr Stads-Fiscalen blifwit bispradt såsom uppenbar ofanning; hwarwid
 jag så mycket mindre har något at påminna, sent jag är öfwerlygad om
 at Stads-Fiscalen, såsom en nitisk Embetsman därtill haft sina goda och
 wigtiga skäl. Men änteligen har min Herre med en Herculis arm stör-
 rat Floberg i den grop, som hans ondskas grafwit åt andra; man finner
 ju utan möda, at han hells förfalskat det Silfwer han haft om händer
 af den grund, at han företedt skäl, hwarföre han trodt den på de 2:ne
 Terriner bestitlige förfalskning ej wara werkställd i Spa, som likwäl Staf-
 hel och Gotbilander, jag wet ej af hwad orsak, enwist påstått. Men
 an framdeles utgifwande räkning torde komma min Herre at flama öfwer
 något

något mistlyckt försök.

Min Herre finner sluteligen detta mål bero på Rådsmästaren La Roles, jämte Sjöfverer betjeningens hörande, samt något mera Sjöfverers uphållande till värdering; atdeses riktigt min Herre. Flere, som gifwit sig ut för Laglofe, hafwa wäl sökt inbilla mig, at Kåmners-Rätten ej skall ägt besatta sig med detta mål annorledes, än at endast undersöka wärdet af det Sjöfwer, som enligt Flobergs uppgift och anstälde professorer beunnits wara underhaltigt, sedan Kongl. Commerce Collegium till hwars åtgärd detta mål i nåder blifwit öfwerlämnadt genom underdåniga utlåtanden af den 12 Februari samt 15 September detta år, yttrat, i det förre, at Sjöfret efter Flobergs angifwande warit mer och mindre underhaltigt, och i det senare at Floberg medelst denna uptråckt gjör Kongl. Maj: och Fäderneslandet en nyttig tjenst, samt sig sålunda äfwen förtjent till belöning; men et sådant föregifwande, långt ifrån at minska det förtroende, som min Herres uplysning och owäldighet förtjenar, förmår mig endast lika med min Herre försäkra, at utgången af denna sak är ganfka osäker, så länge Dommarer efter La Roles hörande, detta mål ej sluteligen är afgjort.

Med så mycken kånedom af saken, så mycken ackning för sanning och rättwisa, som Ni min Herre ådagatagt, lärer Er berättelse aldrig kunna sakna Allmänhetens förtjenta förtroende. Och då jag efter min ringa förmåga sökt bewisa, hwad Ni endast berättat, hoppas jag med än större fåt blifwa ansedt för.

Opartist.

Till Uplysning för alla dem, som wid hwarshanda tilfällen komma at swärja de Eds-orden, Så sant mig Gud hjelpe til Lif och Själ; införes följande uttydning: Hwilken uttydning består af en uppenbar Bön til Gud, som en hwar efter aflagd Ed låsa eller förelåsas kan.

Upläst i Stockholms Stads Consistorio den 23 April 1745

Usmåchtige, Ewige, Rättsfärdige och Sansfärdige GUD, oåtskiljactig i Warelse och Trefaldig i Personerne, GUD Fader, Son och den Helige Ande

Anda, Tu som hafwer Skapat Himmel och Jord, samt all Creatur, äst och min Skapare, hwilken jag derföre allena bekänner, fructar och ärar, och äst sanfärdiga närwarandes, och hörer, ser och west all ting: Och ransar för alla Menniskors Hjertan; Jag åkallar Dig, och vittnar härmed uppenbartliga, för Ditt Gudomliga Majestät, at hwad som jag hafwer talar, lofwat och tillsagt, det är och altjä min wilja och mening, och Erara sanningen, och at jag det altså uti mitt Hjerta och Samwet icke anno-funda wet och menar, och brukar deruti ingen falskhet och bedrägerie. Och beder, Tu wille härtil wara mitt Witne, och bestärma och uppehålla mig wid sanningena. Men om jag nu, det Gud förbjude, luger eller bedrager, witterliga talar falskt och oräat, eller swär emot mitt Hjerta och Samwete, eller icke håller hwad jag lofwat och tillsagt hafwe: Så wille Tu, såsom en rättfärdiger hämnande Gud och Domare, synliga straffa och hämnas sådana falskhet, lögn och bedrägerie uppå mig här timmeliga, och der ewinnerliga, och wil jag at Tu aldrig blifwer mig nådig utan wiler ifrån mig med alla tina barmhertighet och öfwergifwer mig med alla hjelp och tröst i alla nöder, timmeliga och ewinnerliga, wil och med allom ogudachtigom och lördömdom höra öfwerulen til med lif och Själ. Och begäwer O! Allsmåchtige Gud, aldrig någon del med allom Christ-trognom uti Ditt Himmelsta Rike och ewiga Salighet ewinnerliga. Såsom och Tu min käre HERRE JEU, ej skall wara min Frälsare, och skal Din oförlidiga Dina och dödd aldrig komma mig til hjelp och tröst. Och Tu O! Helige Ande skolt wila ifrån mig med alla Dina Himmelsta gåwor, och icke wara mig tröstelig i minom sidsta tina, ej heller i alla ewighet, om det är icke så, och om jag menar det icke så af Hjertat, såsom jag nu swurit hafwer, eller der jag med upslät witterliga misbrukat Ditt Heliga namn under Edsens skien til Lögn, och gjorde altså Dig, sannan Ewigan GUD til Lögnens Witne, och altså til en djefwul, som är Lögnens Fader och stiftare; För denna löfärliga sond, beware mig samt hwad och en fromman Christen, Tu trogne GUD, nu och alltid Amen.

Tryckfel,

I en del exemplar af Acket 6 står

„Swad äta? — Nojes bröd i torra önen f . . .

Skall läsas

„Swad äta? — Nojes bröd i torra önen fann.

Acket 8 utkommer nästa Torsdag.

Stockholm, Tryckt hos Commissionären P. A. BRODIN, 1783.

Geoff = Friheten den Wälsignade.

Stoekholm d. 13 November 1783.

En Militairisk Graffskrift *).

„Werda? Werda? — En Fendrick — stå!

„Corpral! til Commendanten gå

„Och fråga om han insläpt blifwer.

Et sådant swar wid dödens tull

En starfwig Kistwagt plump och full

Ät galonerts barret gifwer.

Där står wår Mars för syndens skull

Och gråtögd sig bak drat ristwer.

Snart får han Commendanten se

Som börjar honom höfligt be

Från Leviantans Fästning wika

„Ja — (höres Commendanten skrifa

Ufrån

) Infändt. MS. Fendrieken var ej meda än tre år gammal.

Från sitt Kopparlagda Tak)

„Det är en nog sensibel sak

„Men som Officer Du borde själv förstå det samma

„At här fins ingen mjölk, än mindre någon Amma.

Wänskapen †).

Nys hörde jag den wälsamma tuppens gälla röst: han är en utpost som Gud skänkt människan, för at upwäcka henne om natten, och påminna henne at tänka på sitt uphof. Den Högstas allseende öga är öpnat öfwer werlden och mig . . . ack! huru olycklig finner han mig icke! mina ögon wättnas af tårar . . . Skal jag låta dem rinna? . . . Hwar är då mit mod? och hwad är människan utan mod? wet jag icke med hwad wilkor wi undså lifwet? då wi södas, förplikta wi oss at lida. Det enda sätt at ej förtjena sina olyckor, är at bära dem med ståndaktighet.

Åskade Philander! Du som hade en så dygdig själ, och hwaras mund toskade wissheten; med hwad nöje talte wi icke i allswarsamma och bedröfweliga ämnen! wi undstodde yra och säfänga föremål, som dårar endast förstå. Wi lemnade dem utan saknad åt de hellsloka som wiija känna alt. Högmodiga dåröfwer at upwäcka nedriga begär genom en smutsig inbillningskraft, och at b. folka Cytherens tempel med wanslägtingar, hafwa de påsumit den hemligheten at wara utan förnuft. Philander och jag beundade oss at förbättra vårt, wi åskade hwarannan för at blifwa desto dygdigare. Huru många sommarkdagar hafwa wi icke försködat, sittande till samman wid brädden af en bäck, och dår wi med Zephirens anda dragit wänskapens lustiga känslor! Huru många winterdagar hafwa wi icke förortat med våra oskyldiga samtal?

†) Detta wackra, detta höga stycket är skrifwit på Engelska, hwarifrån jag gjort öfversättningen, hwem kan likna en Joung? Läsare! gransk en för noga.

Ljuswa wänskap! du som Himmelen tillåtit at komma ner på jerden, för at förädla lifswets bitterhet, den nektar som Biet dräger ifrån blomstrens balsam är mindre ljustig än du. När Sällheten wärdigas nedstiga och besöka de dödeliga, så wäjer hon en wäns bröst til sin boning. Hon gläder sig öfwer två hjertan, som förenade äro likasom insöde i den äkta wälusten. Hwarken tid eller död kunna utplåna dig. Du öfwerleswer i mit hjerta en wän som icke mera är til! den glädje du upwäcker är icke flyktig; den är ewig: Wänskap! jag erödnar aldrig sjunga dit lof.

Bet du Oreste! huru många skatter man äger uti en, enda wän? Människan erhåller därigenom wisheit och sällhet, hwilka naturen förenat, och hwilka man icke kan åstijz utan at förstöra dem. Kroppen behöfwer rörelse för at kunna njuta hwilan. Själarna behöfwa en slags umgänge för at kunna tänka. Då wi endast göra betractelser för oss sjelfwa, så säster sig icke tankan, den ledsnar wid at genomlöpa inbillningens widder och förlorar sig sluteligen i dessa ödemarker. Umgänget tyglar och rättar hettan och lär den hålla sig wid förmuster. Den ger wära tankes krafter större drift. En adellästlan kommer förståndet til hjelp, och uttrycker den så därigenom den styrka och de behag som förjerna wär agtning.

Genom stridiga sattsar updräwes sanningens fördolda gnista. Man öfwe henne snarare warse, hon wisar sig mera lysande för twenne wänner som söka henne tilsammans. Om du äger ingen för hwilken du kan öppna dit hjerter, så blifwa dina ensliga tankar wänkskapeliga. Det är genom sammanblandningen som de gemensamt fortplanta hwarannan, och gifwa hwarannan liflighet. Om tystnaden behåller dem sängsliga, så förloras de snart, och glömskan fördrifwer dem från själen.

Erer du Oreste! at wi hade undfätt den gäsfwan at tala, om det wore nog med at tänka? wära tankar förbättras, då de förbigå wära läppar. Det är uttalet som höjer tankarne. Det är talemästern som drager dem ur grufwan, skijjer guldet från slagget, och bildar dem dels til prydnad, dels til nytta.

Det är med kundskaper likasom med wälgärningar. At gifwa, är det samma som at undfå; Då wi underwisa andra, så lära wi oss sjelfwa. Själens befäster sig i sin besittning, genom sina fosters fringspändande och underwisande. Huru många sanningar ligga icke dolda hwilka med nytta kunna lysa om samtalens liflighet sått skingra det skadliga mörker som höjer dem? Hwarer ränsar sina böljor från skummet genom deras olika

olika rörelser, då däremot vattnet ruttnar och borskräms i den lugna insjön.

Må vi derföre någon gång slita oss från vår enslighet för at uplysa oss af en wäns förnuft. Men framför alt måste wi ofta öfvergifwa ensamheten, för at smaka sällheten uti hans armar. Ack! hwad jag beklagar den mätthjuka människa som wil lefwa a beles ensam! Hwad är wissheten annan, än konsten at wara lycklig och säll? Den wisshet som går miste om detta ändamål, är mera dåraktig än sjelfwa dårskapen: den åger intet des munterhet. Ja, de rätta Wisa hafwa wänner. Mån derom at underhålla wänskapen bland de dödeliga, så twingar naturen dem at dela sällheten. Han förjagar den samma från den otacksamme som wil rycka den från sin like och behålla den för sig sjelf. Aldria har någon ensam människa warit så lycklig som han kunnat wara. Wi hafwa en wän af nöden, för at wara nöjda med oss sjelfwa. När nöjets kånsta stannar i våra hjertan, så sloeknar den snart i brist på styrka och liflighet. Men om den utbreder och fringsprider sig i en wäns sföre, då finna wi rätteligen des ljuslighet.

Fruckta at mistaga dig: Den dygdiga wänskapen är allena uprigtig. Ware den långt ifrån dig som icke hänleder sig från förnuftet och som alstras af Lasten. Ut hettan af en oren bøjelse hänryckes själen, men denna kånstosfullhet försvinner snart, och själen återtar sin förre hårdhet. Dygden kan endast upmjuka et hjerta, och alstra kånstor som wara beskändig. Huru wackeri är det icke at tillsammans göra godt, och med förenade hjertan wandra dygdens bana! Denna ädla råslan är wänskapens yppersta skänk, den uplyfter två wänner til den högsta fullkomlighet: De gå tillsammans in i odödlighetens hemwist.

Men hwilken är den dödeliga som kan århålla wänskapen? För at finna den hos andra, bör man odla den hos sig sjelf. I bland de otaliga fördomar som fångsla de stora, är den blinda öfwertrygelse uti hwilken de äro, den swåraste at öfwerwinna, at en helgad wänskap är dem så lätt, at guldet är för den samma en lockebeta, och at uti en Hertigs småleende är et behag som ingen kan emotstå. Lika som behagshuka Flickor, utlagga de sina snaror för at fånga andras hjertan, utan at någonsin gifwa sitt eget.

Man

Men de böra weta at wi äfwen behålla wårt, och at det ej öfwerlemnar sig på så förackteliga grunder. — Rike Tiggare! I bedragen Eder om I räknen wår tilgifswenhet för Edra personer, bland alla Edra stora gods. I smickren Eder at köpa wänskapen med Guld! Obetänksamma hopp! Kärleken endast kan betala kärleken. Quäfwen den högsfärd som förleder Er. Wisen Er äga en wäns hjerta, om Ni will finna det hos andra. Alla köpslaga om denna skatten; men så wilja gifwa hwad den är wärd.

Om den är swår at århålla, är den ännu swårare at bibehålla, ingen ting är så ömt som wänskapen. Et intet oroar den. De minsta öfkomnor kunna blifwa för honom dödeliga: Förbehållsamhet sårar honom: Misstroende dödar honom. Rådslå med Din Wän uti alt: Men rådslå först med dig sjelf, för at kunna göra et godt wal. Alla de som wisa dig en wäns ansigte, kunna icke gifwa dig des Hjerta. Låt intet förleda dig af utseendet. Öfwerwäga, skärskåda länge: Gör dit wal långsamt, Men då det är gjordt, så förjaga alla twifwelsmål. Det är dårskap at ge sitt hjerta för at återtaga det, at taga et beslut, för at åter falla i willrådhighet. Wälta dig en wän för hela din listid. Detta fullkomliga förtroendes hedrar Dig mer än honom, on Du löper någon fara, så betänk at det är för at winna det högsta goda, Du kan aldrig köpa det för dyrt.

Philander och jag frungo Wänskapens lof. Min närwars eldade hans Faldegåfwa. Bacchus, denna lustiga Guden, han som är nöjets Far, isfånkte för oss glädje och win, med glaset i hand önskade jag min wän god hälsa och dygd. Ack! Wänskapen är lifwets nektar! Men för at wara fullkomlig, böde den äfwen wara något äldrig. Den unga wänskapen har hwarken kyrka eller behag. Tjugu år hade renat och stärkt wår. I 20 år har jag smakat des söttma i Philanders armar. Ack! hwar skall jag återfinna hans warma böjesser, hans känslofulla själ och hans ädla tankesät? Hans uwrightiga hjerta kände ingen falskhet. Wätgörandet lyst i hans ansigte. Hans själ war en outöselig skatt af dygder, med hwad näjen njusa de han icke mitt hjerta under wårt säta förtroende! Himmeiska sällhet, sällhet som är så sällsynt at finna på jorden, jag har njunit dig, jag har förlorat dig! . . . Det är ej mera någon Philander för mig!

Älskade Wän! Kan jag nog begråta Din förlust? Bär jag fruckta at för mycket kunna öfvertinna mig at min sorg? . . . Jag har älskat honom mycket, Jag älskar honom mera sedan jag förlorat honom. Jag har ej wetat hwad jag förlorat förre än jag sedt honom dö. Det är då han skildes ifrån mina ögon, då han gick in i odödligheten, som hans själ wisat all sin rikedom och dygd. Hwarföre har han icke temnat mig sitt snille, för at måla honom sådan som jag sedt honom på sin dödsång, för at skildra hans stora själ i detta för mänskligheten förskräckande ögnablick! Den rörande teckningen af en dygdig människa i dödens armar, har ännu aldrig varit försökt af någon dödelig. Det förtjente en Gudomelig hand och Änglarne borde föra penseln. Änglarne hafwa sedt honom. Glada och segrande omgöfwo de den döende dygdiga. Men jag, som endast ledes af min ömhet, skulle jag wara nog förmåten at företaga det? . . . Nej, jag skal intet låta min wäns åra omkomma i en föröcktelig glömska. Jag hör hans röst uti mitt hjerta. Han befäller mig skildra , , , Wänskapen skall leda den . . . jag wil försöka . . . Gud! Hwilken hemlig sasa bemågtigar sig mina känslor! Jag tror mig komma utur dogens klarhet in i en tjock och döslig skog, eller nederstörtas ibland et gammalt och widsträckt Stotts ruiner; eller ock, nederstigen i dödens boning, wid dunkla lampors sken, skärskåda de dystra och öfwergiftna grafwar, hwarester Rungarne ej mera smickras. . . . Låt oss nu stanna et ögnablick, för at samta våra tankar. . . . Jag går ändreligen med wördnad in i den heligdom där Philander hwilar. . . . Hwad ser jag? En dödsång! Nej, det är en Segerång. Se då hans åra; se huru menniskan går sig odödlig.

Flyh Ni Ögndactiga, eller nalkens blott med håpenhet. Det rum där en dygdig slutar sitt lif och sina öden, är en helgedom som leder til Himmelen. Där blänker samningens facta i al sin klarhet. Här bortryckes Krymtarens larf, här blottas hjertat. Man ser det som det är. Det är wid grafwens brädd som dygden wisar sig bäst. Gud sönderstiter floret och wisar sina wänner. Ehuru stark färg hwarmed högmödet skildrar den falliska drans och låtångans hjertar, så försvinner här deras lånta storhet. Dygden ensam bibehåller sitt Majestat i dödens armar. Under denna tyrannens arymma hand blit dygdens hjelte ännu större. Älskade Philander! Huru hårdt har han icke handterat dig!

Hastigt anfallen, utan at wara hotad: *J* Din bästa älder, i sällhetens föde! ryckt från det Du älskade, lidande i hela Din warelse, utsträckt på en dödsfång hwarest en gruswelig smärta förtär alla lifwets band! inter uppehåll! Den swaga naturens afmattande och fasa! sjäens bestörtning wid brödden af et okänt djup! En Sol som försvinner! En gras som dö- nas! En röst som sloknar; och den sista. . . Huru skall jag uttrycka det? Huru skall det begripas? Den sista. . . En wäns ewiga tystnad! . . . Men hwad säger jag? Hwar är denna fasa, hwar äro dessa grusweliga plågor, hwar är den döendes bestörtning? . . . Jag trodde mig tala om en dödlig. . . Philander war det ej mera.

Hwilka skrölar af glädje blandades icke i hans ansigte med dödens skuggor, just under den afrynande naturens kämpande! Hwilken köld! Hwilken stillhet! Är detta människan, denna swaga och dödeliga warelsen? Nej, Philander hade redan öfwerföridit mänsklighetens gräns. Den All- mäktiga underhöll honom döende, och tildelade honom sin ära. Det war den döende Philander som upmuntrade sina wänner til dygden. Det war han som tröstade och wissade och efterdömmet. Uck! Huru brinnande woro icke wåra hjertan! Med tystnad stående kring hans säng, ordeliga af förundran, med ögonen fästade på honom beundrade wi och greto: Smär- ta och glädje bkindades i wåra tårar. . . Det saneliga ögnablicket nafs- kas. Stor i sin förödning, med en höghet som ej kostade honom någon möda, öfwerlemnade han sin dygdiga själ, och asslutade i stillhet med sitt öde. Öddelige! Yrken dygden: Eron at det fins en Gud som hedrar och belönar henne.

Wid den timman då Solen sänker sig under Horizonen, under det dunsterna som upstiga, och skuggorna som nedsänkas beräcka de blomster- klädda fälten med mörker och dagg; ser man det öfwersta af et torn eller spetsen af et berg ännu bibehålla den bortskymde Solens sista strålar. Eika så i dessa dystra ögnablick som sprida fasa och förkräckelse i små och wans- liga själar, såg man Philander, tillfredsstäld och nögd, med et stilla Majestät uplysta sitt lysande hufwud öfwer dödens skuggor. Hans själs frid målade sig i alla hans drag, hoppet lyste i hans ansigte. Förstörelsen prydde ho- nom, omgaf honom med strålar, och öfwerlemnade honom öddelig i den Allsmågtigas hand.

Den *Desperata* Spelaren.

En Slicka Skapad af behagen
 En Skönhet född uppå Cythere
 Hon sade til mig härrom dagen
 „Ni tappar jämt, Er spel sig intet bär,
 „Men trösta Er och dubbel sällhet smaka
 „Uppå en Hustrus bröst, i samnen af en maka . .
 Nej (swarte jag med hästighet)
 Må flera hundra Bröllop stiftas!
 Men grymmare förlust ännu jag intet wet
 An wara lycklig uti giftas.

Ark 9 utkommer nästa mandag kl. 8 om morgonen.

Stockholm, Tryckt hos Commisarien P. A. BRODIN, 1783.

Artet 9.

Tryck-Friheten den Wälsignade.

Stockholm d. 17 November 1783.

En lärd Nyhet.

T Gese utgifwes nu äfwen i lifhet med alla andra wälsbestälta Ståder, et Weckoblad på halft art, hwaras N:o 1 på d. 1 November är utkommit, och hwarpå Prænumereras endast med 9 Daler Kopparmynt.

Med Auctorernas tillåtelse anföer jag här deras Ingress som bäddar ej allenast en munter skrifart, utan ock dygdiga och rättsskaffens Principer, och jag skulle blott önska at Plan blifwit sögd i första bladet — Sanningen at säga, äro de där anförda verserna eller Minnet af den 1 November hwaras den äfwer eller under medelmåttan, de äro i mitt tycke just medelmåttigt sköna, men Ingressen är denna.

Respektive Prænumeranter och Läsare!

Swärtsgade, at man i den Norra delen af Sverje, så wäl som i den Södra, kan tänka både dunst och qwick, både lågt och högt, at man är i stånd at trycka och läsa både platta och kullriga snillesfoster här, så wäl som i Stockholm, Götheborg och Norrköping, ha wi tänkt på något, som Allmänheten skulle så köpa och läsa: Ikke så dyrt som Herveys Betraktelser,

ser, icke så mycket som Stockholms Uvisorna, icke så Politiskt som Wälsignade Tryckfriheten *) och icke så smutstigt som Musernas Försök.

Det är detta och efterskjande Blad, hvarmed man ämnar resa, och så mycket mjeligt är, gagna Läsare af alla slag. Våra blad kunna sädes vänta det allmänna ödet, at tablas och berömmas; men wår nit at skrifa och trycka skal icke minskas därigenom. Det är lättare at säga hwad som i dem icke förekommer, än hwad som förekommer. Aldraminst är man sinnad, at förskrifa osanningar ifrån Tyskland, för at här prångla ut dem ibland Allmänheten; inbiffa Utläggningar ha länge nog satt rånder och glasögon på de lättrogna. Men skulle då och då några Historier förekomma, så försäkras at de fläste skola blifwa af ortens egna Producter. De Satirer som syflosätta sig endast med dårskapen skola hedra våra blad; men de okunniga som angripa människor, wåra ewigt hårtifrån bandlyste. Wi skulle ej anse wår mdoa oberald, om wi efter de Stora Måns exempel, hwilkas hjerta och snille wåre lika wårksamme til mänsklighetens heder och sällhet, kunde i någon mon bota de reswor, som den wåpande fåsångan gjordt och dageligen gör på Dygd och Religion; men wi känne wår wanmagt och kunna med nog säkerhet spä, at våra försök torde mislyckas i den wågen; wi skole dock bjuda til at måla skåterna med sina tilbördliga färgor. Wi skola wåra ansvarsamme hwar wi kunna, och le då det behöfs. Wi skåmmas ej håller, at öfwerfatta ifrån främmande språk, hwad som finnes wål tänkt och wål skrivit.

Utlandska Nyheter saknas nästan aldeles i våra blad: så at, den som är intresserad at weta om Prinsen af Wallis fått nya byxor, at Ryfka Ambassadeurens Fru fått en ny Päls, at Marquissanen De - - legat i barnsång eller at Don Solano fått en ny Spankröd, wåntar förgäwes så betydliga underrättelser af oss, Men de Artiklar, som intaga så betydligt rum uti alla Uwisor, nämligen: Allehanda waror som inkomma, såljas, tappas, hittas och stjålas, skola också här få sit tilbördliga rum. Sådan blir beskaffenheten af detta blad, för hwars fortsättande och fulltryckande, Utgifwaren förbinder sig at ansvara.

*) Ja mina Herrar! I Wälsignade Tryckfriheten wåro mina Infändare för Politiska, men i Tryckfriheten den Wälsignade om Herrarna gjorde Förläggaren den äran och läste den, låra de ej kunna säga at han Politicerar. Den na Wetenskapen är nu så litet konstig at alla känna den. Och det som är kjändt frut lär hwarken läsas eller köpas.

Förläggaren.

Et ord til Respektive Bareser, som fått förmågan at tänka och skrifa!
 Både Prænumeranter och Utgifwars hälla Eder på det förbindeligaste,
 at Ni täcktes använda Edra pund, så stora eller små de ock kunna wara,
 til Edra medmänniskors uplysning eller förnöjelse; dock så, at icke Edra
 foster wanhedra Edra hjertan. Eder kunskap förbinder Eder til denna
 skyldigheten, så framt Ni icke wiljen anses som de lampor, hwilka inpestur-
 ne i de dödas grifter lysa och fördras för ingen. Det behöfs ock, för at
 öfwerberwisa deras willfarelse, som wäga påstå at hwarcken snille eller lär-
 dom fins här å orten.

Projectmakare och Försklare både i Oeconomiske och Moraliske måtto!
 Kunskapsidkare af alla slag! gifwen prof af Eder flit! Suckande ättare,
 dyrkande, lycklige eller förgätne skola wara wälkomne med sina känslors af-
 ster; dock med förbehåll, at de äro nog dumma, eller nog qwicka, medel-
 måttan annars lå förträfflig, blir oduglig. I ömma hjertan! I människo-
 wänner! som endast pryda jorden, unnen wära blad den hedren, at vittna
 om Edra guda känslor! unnen de rätsinte den sällheten at läsa, rödas och
 högakta! Critici, Ordwrångare och Ödliggörare äro äfwen oändeligen wäl-
 komne; Edra blodhornes skärmskillingar torde roa allmänheten, icke mindre
 än Crimiska Expedition och Turkiska Krigsanstalterna slystosätta våra Po-
 litiska Stockfiskar. Lycka til hwar och en i sin sak, både Skrifwars! Ut-
 gifwars! och Läsars!

 Epigramme.

När Kallvus i de långa bref
 Som han sin Sköna ofta skref
 Förgäfwes all sin Kärlek gjurit
 När ifrån Chloes wackra hand
 Han smickrar sig af swar ibland
 Som från et muntert snille flutit
 Så får han — Himmel! Ack! et swar
 (Det ifrån Cammar-Jungfrun war)
 Om de förfall som Fröken har
 Och torde länge än förblifwa . .
 Hvad då? — Jo det — hon kan ej läsa eller skrifa.

Efter

Efter mit löfte i 7 arket får jag det nöjet recensera Grefwinnan Spallaras Död, Skaldestycke af Herr Lidner. I Stockholm är det förmycket både kändt och berömt, at ej wara läst. Det lfer för mina få Prænumeranter i de öfriga Städerna och på Landsbygden. Denna Författaren så ung han också är, har utan twifwet hast och har sina motgångar, som själwa början af Poëmet nog tydeligen wisar.

„På Nova Zemblas fjäll, i Cejlons brända dalar,
 „Hwar helst en usting fins, är han min Wån, min Bror.
 „Då jag hans öde hör, med tårar jag betalar
 „Den skatt, jag skyldig är, Natur! Dig, allas Mor!
 „Nei, Himmel! icke jag Dit delningsfärt anklagar.
 „På blomman af min Wår, Du Hagelkuxar sänt;
 „Men om jag tälja färt en mängd af sälla dagar,
 „At jag et hjerta har, jag kanstje än ej kânt.
 „Bland ödens ebb och flod min lefnads Zulle fastas. m. m.

Anteligen taltalar han sig sjelf:

„ Du ej den enda är! — Tröst för et Tiger hjerta!
 „Barbarisk tröst!

Ah! om de mågtiga, de Rika på jorden en enda dag pröfwat motgångars bitterhet, säkert skulle deras stolta Palatser, ofta lastens och dårskapens tilflykt, blifwa en fristad, der ingen Faderlöds sökte en beta bröd förgäfwes. — Mänslighet! skola olyckor lära oss dyrden af Din känsla?